

ÖSSZEFOGLALÓ

az Országos Bírói Tanács 2012. szeptember 17-i üléséről

Az ülés főbb napirendi pontjai:

1. Tájékoztató a bírósági ügyforgalom 2012. I. félévi főbb adatairól
2. Tájékoztató a bírói egyéni adatszolgáltatás 2012. I. félévi adatairól
3. Előterjesztés bíró munkavégzési kötelezettség alóli mentesítésének mellőzéséről, valamint bírák munkavégzési kötelezettség alóli mentesítéséről
4. Bírói tanácsok pontozási szempontrendszeréről szóló ajánlástervezet
5. Előterjesztés az eljáró bíróság kijelölésének szempontrendszeréről az ügyek ésszerű határidőn belül való elbírálása biztosítása érdekében
6. Az OBT Szervezeti és működési szabályzatának elfogadása
7. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének tájékoztatója a 2012. I. félévi tevékenységéről
8. Döntés az összefoglalóba kerülő napirendekről és annak tartalmáról

Az OBT elnöke külön köszöntötte a Bszi. módosításának következményeként az Országos Bírói Tanács ülésén először megjelent, a hivatásrendek tanácskozási joggal rendelkező képviselőit: a legfőbb ügyész helyettesét, a Magyar Ügyvédi Kamara elnökét, valamint a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnökét.

1. Tájékoztató a bírósági ügyforgalom 2012. I. félévi főbb adatairól

Az Országos Bírósági Hivatal a bírósági ügyforgalom 2012. I. félév főbb összesített adatairól írásbeli jelentést készített, melyről tájékoztatta az OBT-t.

A jelentés elemzés formájában az országos bírósági ügyforgalom 2012. I. félévi alakulását, illetve a 2011. I. félévhez, valamint esetenként a 2011. évhez viszonyított változásokat részletesen mutatja be. Összefoglalja a főbb statisztikai jellemzőket és egy általános képet nyújt országosan az egyes bírósági szintek helyzetéről.

A bíróságokon feldolgozásra váró ügymennyiség (mely egyfelől a megelőző időszakról folyamatban maradt, másrészt a vizsgált időintervallumban beérkezett ügyekből tevődik össze) képet ad a munkateherről és a folyamatban lévő ügyekről.

Az elemzés kiter az időszerűség kérdésére is, amely megmutatja, hogy az egyes bírósági szinteken, adott ügyszakot tekintve, eltérő egy folyamatban lévő per várható befejezésének időtartama. Az elemzés kimutatja a bírósági ügyforgalmat alakító tényezők szerepét: pl. a jogszabályváltozásokat, az új pertípusok bevezetését, a gyűjtött adatok bővítését, stb.

A statisztikai adatok tükrében az állapítható meg, hogy a bíróságok az érkezéseket feldolgozták, az ügyhátralékot csökkentették országos szinten.

Az OBT a tájékoztatót megtárgyalta és meghozta a következő határozatot:

Az Országos Bírói Tanács a bírósági ügyforgalom 2012. I. félévi adatairól szóló tájékoztatót elfogadja.

2. Tájékoztató a bírói egyéni adatszolgáltatás 2012. I. félévi adatairól

Az OBH a feldolgozott bírói egyéni adatszolgáltatás összesített adatairól félévenként, valamint éves jelentést készít, melyről tájékoztatja az OBH elnökét. Ezekben számot ad – a korábbi azonos időszakhoz viszonyítva – a bekövetkezett jelentősebb változásokról és tendenciákról. A bírói adatszolgáltatással kapcsolatos összesítő jelentések nyilvánosak.

A bírói egyéni adatszolgáltatás azt vizsgálja, hogy egy bírónak/tanácsnak havi átlagban milyen a tárgyalási tevékenysége az adott bíróságokon, adott ügyszakban (a bírák megfelelően teljesítették-e a tárgyalási tevékenységüket, ha nem, mi az oka, hol, miben kell javítani), továbbá, hogy a peres ügyforgalom hogyan oszlik meg a bíróságok és ügyszakok között egy bíróra/tanácsra vetítve. A tárgyalási és az ügyforgalmi mutatók vizsgálata közeli képet mutat az ország, illetve a bíróságok szintenkénti működéséről.

Az OBT a tájékoztatót megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Az Országos Bírói Tanács a bírói egyéni adatszolgáltatás 2012. I. félévi adatairól szóló tájékoztatót elfogadja.

3. Előterjesztés bíró munkavégzési kötelezettség alóli mentesítésének mellőzéséről, valamint bírák munkavégzési kötelezettség alóli mentesítéséről

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 93. § (2) bekezdése alapján a bíró lemondása esetén a lemondási idő 3 hónap. Az OBT a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 103. § (3) bekezdésének k) pontja, valamint a Bjt. 93. § (2) bekezdése értelmében a bíró kérelmére ennél rövidebb időhöz is hozzájárulhat, továbbá a bírót a lemondási időre vagy egy részére mentesítheti a munkavégzési kötelezettség alól.

A Bjt. 94. § (3) bekezdése szerint nyugállományba helyezés, valamint a felső korhatár elérése esetén a bíró felmentési ideje 6 hónap. A bírót a munkavégzési kötelezettség alól 3 hónapra mentesíteni kell. A bíró kérelmére az OBT a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés idejét 3 hónapnál rövidebb tartamban is megállapíthatja, illetve – a bíró kérelmére – dönthet úgy, hogy a bíró a munkavégzési kötelezettség alól nem mentesül.

Az OBT az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatokat hozta:

Az OBT a nyugdíjkorhatárt elérése miatt felmentett, az Alkotmánybíróság döntése okán érintett bírák esetében, kérelmüknek megfelelően – kivétel nélkül – hozzájárult ahhoz, hogy a felmentési idő utolsó 3 hónapjában a munkavégzés alóli törvényi mentesítés helyett munkát végezzenek.

Az Országos Bírói Tanács a jövőben a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 103. §-a (3) bekezdésének k) pontja, valamint a Bjt. 93. §-ának (2) bekezdése alapján gyakorolt hatáskörével kapcsolatosan a hozzá benyújtott mentesítési kérelmek vonatkozásában szükségesnek tartja a kérelmek indoklását, a kérelmekhez az elnöki vélemények csatolását azzal, hogy azokról az OBT szabad mérlegeléssel dönt.

4. Bírói tanácsok pontozási szempontrendszeréről szóló ajánlástervezet

Az OBT 2012. áprilisi ülésén véleményezte a bírói álláshelyek elnyeréséhez kapcsolódó jogszabályokat és ezzel összefüggésben szükségesnek látta a törvényszékek bírói tanácsai gyakorlatának felmérését. Az OBT elkészítette az ezzel kapcsolatos kérdőívet. A visszaérkezett és összesített válaszok értékelését követően megállapítható, hogy a bírói tanácsok gyakorlata a bírói pályázatok véleményezése kapcsán eltérést mutat. Az OBT szükségesnek látja, hogy országos szinten egységes legyen a gyakorlat, ezért egy ajánlást kíván a törvényszékek bírói tanácsai részére elkészíteni, amely tartalmazza az egységes gyakorlat kialakításához szükséges alkalmazási szempontokat.

Az OBT az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Az Országos Bírói Tanács a bírói pályázati rendszer gyakorlati problémáival kapcsolatban indokoltnak tartja a törvényszékek bírói tanácsa elnökeivel konzultáció megtartását. A konferenciát 2012. október 8-án 10 órai kezdettel rendezi az OBT az Országos Bírói Hivatal épületében (1055 Budapest, Szalay u. 16.) fszt. 33. tanácstermében. Az OBT felkéri Trappné dr. Kiszely Rita asszonyt, a Budapesti XVIII-XIX. Kerületi Bíróság elnökhelyettesét, az OBT tagját a tanácskozás előkészítésére.

5. Előterjesztés az eljáró bíróság kijelölésének szempontrendszeréről az ügyek ésszerű határidőn belül való elbírálása biztosítása érdekében

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 62-64. §-ai rendelkeznek a bíróság kijelöléséről.

Az OBT álláspontja szerint a kijelölés jogintézménye kivételes kell, hogy legyen, mivel a bírósági szervezet működési zavarára utal a túlságosan gyakori használata, így a cél az alkalmazásának az elkerülése és a státuszok ügyforgalmi adatokhoz való igazítása, az ügyterhelés kiegyenlítése az eljárásjogi hatásköri és illetékességi szabályok betartásával.

A jogintézmény alkalmazása esetén cél az átláthatóság, illetve a kiszámíthatóság, amelyet az indítványozó bíróság és a kijelölt bíróság előre meghatározott statisztikai adatai alapján indokolt meghatározni.

Féléves ügyforgalmi adatokból (egy bíró folyamatban lévő ügyeinek száma, a hosszú pertartamú, valamint a kiemelt jelentőségű ügyek száma) június 30-án illetőleg december 31-én készített statisztikai kimutatás alapján egy sorrendet kell felállítani és közzétenni, amely a legkedvezőbb ügyforgalmi adatokkal rendelkező bíróságtól kiindulva halad a legkedvezőtlenebb adatokkal rendelkező bíróságig. Ugyancsak az ügyforgalmi statisztikai adatokból kerülnek félévente meghatározásra azok a törvényszékek, illetőleg táblabíróságok, amelyek jogosultak leterheltségük okán ügyeik áthelyezését kérni.

A javaslat szerint a kijelölés időszakonként, félévente újra indul – ezáltal a kijelölések számának változása miatti esetleges többlet ügyteher mindig az adott időszakban legkedvezőbb ügyforgalmi adatokkal rendelkező bíróságokra hárul. Az OBT javasolja, hogy kizárólag a törvényszékek elsőfokú hatáskörébe tartozó peres ügyeket, valamint az ítéletátlak másodfokú peres ügyeit lehetne azonos hatáskörű bírósághoz átirányítani.

Az OBT az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Az Országos Bírói Tanács a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi

CLXI. tv. 103. § (2a) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az eljáró bíróság kijelölésénél figyelembe veendő elvek kapcsán, az Országos Bírósági Hivatal elnöke által ezen határozat elfogadásáig alkalmazott 3/2012. (II. 20.) OBH elnöki ajánlás eddigi gyakorlatának megfelelően, azt folytatva, továbbra is biztosítva az ügyek pártatlan és ésszerű időn belül történő elbírálását, hangsúlyozva a jogintézmény kivételes alkalmazásának szükségességét, az alábbi elveket határozta meg:

1. Kijelölés a törvényszék hatáskörébe tartozó elsőfokú peres ügyben, illetve ítéltáblán indult másodfokú peres ügyben kezdeményezhető.

2. A kijelölés akkor kezdeményezhető, ha a kijelölésre irányuló indítvány benyújtását megelőző naptári félév utolsó napján (december 31., illetve június 30.) az indítványozó bíróságon a kijelöléssel érintett civilisztikai (polgári és gazdasági) vagy büntető ügyszakban

- a) az egy bíróra (tanácsra) jutó folyamatban lévő peres ügyek száma alapján meghatározott munkateher az országos átlagot több mint 10 %-kal;
- b) a törvényszékeken a két éven túl folyamatban maradt peres ügyek, az ítéltáblákon az 1 éven túl folyamatban maradt peres ügyek összes, az adott ügyszakban folyamatban lévő ügyhöz viszonyított aránya;
- c) az adott ügyszakban folyamatban lévő kiemelt jelentőségű ügyek teljes ügyhátralékhoz viszonyított aránya az országos átlagot

– a három feltétel vonatkozásában egyidejűleg – meghaladta.

3. A bíróságok a 4. pontban meghatározottak szerint jelölhetőek ki.

Kizárólag olyan bíróság jelölhető ki, amelynek az indítvány benyújtását megelőző naptári félév utolsó napján (december 31., illetve június 30.) a kijelöléssel érintett civilisztikai vagy büntető ügyszakban, az 1. pontban meghatározott ítélkezési szinteken és ügyszakokban

- a) az egy bíróra (tanácsra) jutó folyamatban lévő peres ügyek száma alapján meghatározott munkateher az országos átlag legfeljebb 90%-át;
- b) a törvényszékeken a két éven túl folyamatban maradt peres ügyek, az ítéltáblákon az 1 éven túl folyamatban maradt peres ügyek összes, az adott ügyszakban folyamatban lévő ügyhöz viszonyított aránya;
- c) az adott ügyszakban folyamatban lévő kiemelt jelentőségű ügyek teljes ügyhátralékhoz viszonyított aránya az országos átlagot

– a három feltétel, annak hiányában legalább az a) és a b) pont vonatkozásában egyidejűleg – nem érte el.

4. Az OBH a kijelöléssel érintett bíróságok sorrendjét az alábbiak szerint állítja össze:

- a) a kijelölésre irányuló indítvány benyújtását megelőző naptári félév utolsó napján az adott bíróságon azonos ügyszakban egy bíróra (tanácsra) jutó folyamatban maradt peres ügyek száma alapján,
- b) a kijelölésre irányuló indítvány benyújtását megelőző naptári félév utolsó napján az adott bíróságon az adott ügyszakban folyamatban maradt, törvényszékek esetében két éven túli, ítéltáblák esetében egy éven túli peres ügyek aránya alapján, valamint

- c) a kijelölésre irányuló indítvány benyújtását megelőző naptári félév utolsó napján az adott bíróságon az adott ügyszakban folyamatban lévő kiemelt jelentőségű ügyek aránya alapján

ügyszakonként 2-2 kimutatást állít össze, amely tartalmazza a kijelölhető törvényszékek és ítélőtáblák fenti adatait és sorrendjét, valamint a kijelölés kezdeményezésére jogosult bíróságokat. Első helyre a legkedvezőbb ügyhátralék mutatóval rendelkező bíróság kerül, amennyiben a két (egy) éven túli, valamint a kiemelt ügyek aránya is kedvezőbb az országos átlagnál.

Az így elkészített, összesített kimutatásokból törvényszékek esetén legfeljebb a sorrendben a legkedvezőbb tíz, ítélőtáblák esetén legfeljebb a legkedvezőbb három helyen álló bíróság jelölhető ki a kialakult sorrend betartásával.

5. A kijelölés során a 3. és 4. pont szerint kijelölhető bíróságokat az indítvánnyal érintett ügyek érkezési sorrendjében kell kijelölni. Több ügy egy bíróságra egyazon határozatban csak az ügyek szoros személyi vagy tárgyi összefüggése esetén jelölhető ki. A kijelöléssel érintett bíróság elnökének véleményét be kell szerezni. Ha a kijelöléssel érintett bíróság elnökének indokolt véleménye alapján olyan adatok merülnek fel, vagy egyéb releváns körülmények állapíthatók meg, amelyek indokolják az adott bíróság vonatkozásában a kimutatásban szereplő sorrendtől történő eltérést, akkor a soron következő bíróságot kell kijelölni.

6. Az OBH félévente, az ügyforgalmi adatok feldolgozását követően összeállítja a 3. és 4. pont szerint kijelölhető bíróságok listáját és azt a megfelelő módon közzéteszi. A kijelölést félévente, az összesített kimutatások szerint a legkedvezőbb, a 3. pontban meghatározott adatokkal rendelkező bíróságnál kell újrakezdeni.

7. Az OBH félévente, az ügyforgalmi adatok feldolgozását követően összeállítja azoknak a bíróságoknak listáját (ügyszakok szerint), amelyek az adott időszak adatai alapján kijelölést kezdeményezhetnek.

8. A kijelölt bíróság az elfogadott ügyelosztási rend alapján osztja ki az ügyet.

6. Az OBH Szervezeti és működési szabályzatának elfogadása

Az OBH a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 109. §-ában kapott felhatalmazás alapján annak érdekében, hogy a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testületként a Bszi. 103. §-ában meghatározott jogköreit gyakorolhassa, SZMSZ-t kell, hogy elfogadjon.

Az OBH az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Az Országos Bírói Tanács a Szervezeti és működési szabályzatát elfogadja. Az SZMSZ mellékleteként szolgáló iratkezelési és költségvetési szabályzatok elkészítésére dr. Hámori Attila OBH tagot kéri fel. A mellékletek elfogadására az OBH következő ülésén kerül sor.

7. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének tájékoztatója a 2012. I. félévi tevékenységéről

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a Bszi. 76. § alapján félévente tájékoztatja az OBT-t a tevékenységéről.

Az írásos beszámoló – mely röviden ismertetésre került – tartalmazza az igazgatási vezetés stratégiai célkitűzéseit: a bíróságok alkotmányos kötelezettségének teljesítése, a bírósági pályázati aktivitás, a bírósági rendszer integritása, az igazságszolgáltatáshoz történő egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosítása, a képzési rendszer fejlesztése. A beszámoló tartalmazza a jogszabály által megkövetelt adatokat, az elmúlt fél év tevékenységéről szóló statisztikai kimutatásokat, a bíróságok általános helyzetértékelését, az oktatásokat, a nemzetközi kapcsolatokat, a gazdálkodási adatokat, informatikai helyzetismertetést és egy rövidített ügyforgalmi statisztikai leírást.

Az OBT a tájékoztatót megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Az Országos Bírói Tanács az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2012. I. félévi tevékenységéről szóló tájékoztatóját tudomásul vette.

Dr. Tománé dr. Szabó Rita, az Országos Bírói Tanács soros elnöke átadta a beszámolóját a Tanács tagjainak, valamint a meghívottaknak, és röviden összefoglalta az eltelt fél év munkáját. Megköszönte a tanácsstagoknak az együttműködést, és átadta az elnökséget dr. Magyarádyné dr. Vándor Zsuzsanna részére, akinek a munkájához sok sikert kívánt. Az Országos Bírói Tanács tagjai megköszönték dr. Tománé dr. Szabó Rita soros elnöknek az eddig végzett tevékenységét.

Budapest, 2012. szeptember 17.